

بررسی تطبیقی شیوه ارزشیابی دوره پیش از دبستان در کشورهای سوئد، فنلاند و ایران

سلمان آخش^۱

عضو هیئت علمی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان یاسوج. salmanakhash@yahoo.com

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، بررسی تطبیقی شیوه ارزشیابی دوره پیش از دبستان در کشورهای سوئد، فنلاند و ایران است. این پژوهش بر اساس رویکرد کیفی و به روش تطبیقی بر اساس الگوی جرج بردی است که چهار مرحله توصیف تفسیر هم‌جواری و مقایسه را در مطالعات تطبیقی مشخص می‌کند. نمونه موردنظر این پژوهش سه کشور سوئد، فنلاند و ایران است که بر اساس روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب گردیده‌اند. یافته‌های پژوهش نشان داد که کشورهای مورد مطالعه در این پژوهش، دارای شباهت‌هایی مثل ارزیابی بر اساس اهداف از پیش تعیین شده، عدم صدور مدرک و نمره دهی به کودکان، استفاده از ارزشیابی مداوم و همچنین مشاهده کار کودک هستند. همچنین نحوه سرمایه‌گذاری، رایگان بودن دوره پیش از دبستان، نظارت کافی نهادهای متولی، ایجاد اعتماد به نفس و عدم مقایسه کودکان، استفاده از ابزارهای مختلف ارزیابی و ارزشیابی در جهت توسعه کودک در همه ابعاد شخصیتی از تفاوت‌های دو کشور سوئد و فنلاند با کشور ایران در دوره پیش از دبستان بوده است.

کلمات کلیدی: مطالعه تطبیقی، ارزشیابی، دوره پیش از دبستان، ایران، سوئد، فنلاند.

مقدمه

نظام ارزشیابی یکی از مؤلفه‌های اساسی نظام آموزشی و پیوند بین دو مؤلفه یاددهی و یادگیری است. برخلاف آموزش و پرورش سنتی که ارزشیابی گام آخر و به منظور تصمیم‌گیری درباره ارتقای شاگردان بوده است (پاشا شریفی، ۱۳۹۱). امروزه ارزشیابی به عنوان بخش جدایی‌ناپذیر فرآیند آموزش و یادگیری است.

اگر ارزشیابی به عنوان یکی از عناصر برنامه درسی^۱ و نظام آموزشی در جایگاه خودش مورد استفاده قرار گیرد به دستیابی هدف‌های برنامه درسی کمک خواهد کرد. امروزه شیوه نامناسب ارزشیابی یکی از موانع فشارزا در نظام آموزشی ما در سطوح مختلف است و منشا مشکلات زیادی چون تحقیر، توبیخ، مقایسه نابجا و غلط و ایجاد استرس در شاگردان است (کاظمی، ۱۳۹۰). مسئله این است که چگونه می‌توان با استفاده از الگوهای کشورهای پیشرفته در جهت رشد و توسعه کودک گام برداشت. ما می‌توانیم با توجه به ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی کشور خود از تجربیات کشورهای موفق در این زمینه استفاده کنیم. به همین جهت بازبینی و بازنگری شیوه ارزشیابی در جهت بهبود یادگیری کودکان ضروری به نظر می‌رسد.

یکی از دوره‌های تحصیلی مهم و اثرگذار در نظام آموزشی جهان و ایران دوره آموزش پیش از دبستان است. کودکی اولین و مهم‌ترین دوره زندگی آدمی و دوره‌ای شاخص برای توسعه مهارت‌های بنیادی و حرکتی است (مفیدی، ۱۳۹۳). در این دوره کودک یک نقش فعال در ساختار یادگیری و فهمیدن دارد و دانشی که در این دوران به دست می‌آورد بسیار مهم و تعیین‌کننده است (کروگ، ۲۰۱۱). با توجه به اینکه مقدار قابل توجهی از یادگیری در سنین پایین اتفاق می‌افتد، آموزش صحیح و مؤثر در این دوره باعث موفقیت در دوره‌های بعد خواهد شد (روسکوس^۲، ۲۰۰۹).

بنابراین سنجش و ارزشیابی یکی از مسائل و موضوعات مهم و درعین حال حساس در دوره پیش از دبستانی است. در حقیقت، حساسیت آن به لحاظ حسابرسی و مسئولیت در برابر یادگیری‌ها و چگونگی یادگرفتن‌ها است. ارزشیابی در دوره پیش از دبستانی فرایند مستمر، پویا، شاد و درعین حال توانمند ساز است، که هرگز نباید از نتایج آن به منظور حذف امتیاز، نمره دهی، انگ زدن و برچسب دادن، تنبیه یا جداسازی استفاده شود، بلکه زیبایی این فرآیند در درگیری مریبان و خانواده‌ها در این امر است؛ همچنین، کودکان نیز در کنار آن‌ها می‌توانند در مورد خود و قابلیت‌هایشان زیباتر تفکر کنند و یاد بگیرند که ارزشیابی از خود یا به وسیله دیگران، راهی برای ساختن و دوباره‌سازی خود است که این مهم، از دوران کودکی می‌تواند بنیان گذاشته شود (گودرزی، ۱۳۸۹).

پیشینه پژوهش

عباسی (۱۳۸۲) در پژوهش با عنوان طراحی الگوی برنامه درسی بهینه برای دوره کودکستان، بر ارزشیابی از فرآیند و از نتیجه، مشاهده مستمر و جمع‌آوری مدارک تاکید دارد.

کیانی (۱۳۸۸) در پژوهش با عنوان بررسی تطبیقی روش یاددهی - یادگیری و شیوه‌های ارزشیابی از پیشرفت به این نتیجه رسید که برای افزایش خلاقیت و آزادی بیان و تقویت روحیه پرسش‌گری در کودکان، با استفاده از روش‌های چندگانه ارزشیابی (تنوع ابزارها)، توجه به فرایند ارزشیابی، ارائه بازخوردهای چندگانه و مستند کردن آموخته‌های کودکان، می‌توان پاسخ‌گوی نیازهای آن‌ها بود.

ولف^۴ (۲۰۰۰)، فردنلی^۵ و همکاران (۲۰۱۲) در پژوهش‌های جداگانه‌ای ارزشیابی را یکی از مهم‌ترین مقوله‌های کیفیت در دور پیش از دبستان دانسته‌اند.

1. Curriculum
2. krgoh
3. Roskos
4. Wolfe
5. Ferdinand

کریستل^۱ و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهشی با عنوان «بررسی نیازهای ویژه آموزش و پرورش در سوئد و فنلاند: رویکرد مقایسه‌ای» به این نتیجه دست یافتند که در هر دو کشور به کودکان استرس وارد نمی‌شود و ارزشیابی در بعدها‌ی شخصیتی و نگرشی انجام می‌شود. یونسکو^۲ (۲۰۱۴) ابعاد کیفیت برنامه درسی دوره اولیه کودکی را شامل ۸ مؤلفه دانست که یکی از آن‌ها ارزشیابی و کیفیت بازده است که شامل پیشرفت در خواندن، نوشتن، حساب کردن، استفاده از سنجش تکوینی برای ارتقای بازده‌های پیشرفت تحصیلی، ارائه بازخورد به والدین، یادگیری مادام‌العمر، اعتماد به نفس کودکان است.

با توجه به اینکه هیچ پژوهش به‌طور مستقل به‌عنوان ارزشیابی در دوره پیش از دبستان نپرداخته است؛ از این رو هدف پژوهش حاضر با توجه به پیشرو بودن کشورهای سوئد و فنلاند در دوره پیش از دبستان، بررسی تطبیقی شیوه ارزشیابی در این دو کشور و مقایسه آن با کشور ایران است.

سؤال پژوهش: شیوه ارزشیابی در دوره پیش از دبستان کشورهای سوئد، فنلاند و ایران چگونه است؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر مبتنی بر "رویکرد کیفی"^۳ و به روش مطالعه تطبیقی^۴ انجام گرفته است. الگوی مورد استفاده در این زمینه الگوی جرج بردی است که چهار مرحله توصیف، تفسیر، هم‌جواری و مقایسه را در مطالعات تطبیقی مشخص می‌کند. (فلیک^۵، ۱۳۹۲). جامعه آماری پژوهش کشورهای پیشرفته در حوزه پیش از دبستان و نمونه مورد نظر دو کشور سوئد و فنلاند بر اساس نمونه‌گیری هدفمند بوده است. برای جمع‌آوری اطلاعات از فیش برداری استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

جدول شماره (۱) بررسی تطبیقی شیوه ارزشیابی دوره پیش از دبستان در سه کشور سوئد، فنلاند و ایران

کشور	ارزشیابی

1. Christel
2. UNESCO
- 3 - Qualitative approach
4. Comparative Study
5. Flick

<p>- نظارت بر عملکرد نظام مدارس به دو شیوه ارزیابی بیرونی و درونی انجام می‌گیرد. ارزیابی بیرونی اساساً توسط دو سازمان کشوری، آژانس ملی تعلیم و تربیت و هیئت بازرسان مدارس صورت می‌گیرد. ارزیابی درونی توسط آموزش و پرورش استان و هیئت محلی با همکاری مدیران، والدین و دانش‌آموزان انجام می‌شود (سازمان توسعه و همکاری اقتصادی، ۲۰۱۱).</p> <p>- دولت سوئد مسئولیت پی‌گیری و ارزیابی عملکرد مدارس پیش‌دبستانی در سطوح ملی و محلی را عهده‌دار است و این درحالی‌که است که آژانس ملی آموزش عهده‌دار مسئولیت پی‌گیری و ارزیابی میزان موفقیت شهرداری‌ها در اجرای اهداف قانون‌گذاران آموزشی و تخصیص صحیح بودجه آموزشی است (آموزش و پرورش سوئد، ۲۰۱۷).</p> <p>- نهادهای اداره‌کننده آموزش، عهده‌دار مسئولیت ارزیابی در سطح محلی می‌باشند. شهرداری‌ها مسئولیت طرح‌ریزی و اجرای فعالیت‌های پیش‌دبستانی را عهده‌دار می‌باشند. علاوه بر این پیگیری و ارزیابی فعالیت‌های آموزشی به‌صورت پیوسته به‌واسطه معیارهای ارزیابی سالانه از جمله دیگر مسئولیت‌های شهرداری‌ها است. ارزیابی‌های مذکور بر چگونگی تخصیص و استفاده از منابع مالی و ارزیابی کیفیت تحصیلی مدارس مشتمل می‌گردد. عمده شهرداری‌ها از مشارکت والدین به‌عنوان بخشی از ارزیابی استقبال می‌نمایند که از آن جمله می‌توان به انتشار پرسش‌نامه‌ها اشاره نمود. فعالیت‌های پیش‌دبستانی می‌بایستی بر اساس اهداف تعیین‌شده در برنامه آموزشی، طراحی گردیده، اجرا شده و ارزیابی و توسعه یابد. در این مرحله، برنامه بر اهمیت پیشرفت روش‌های ارزیابی تأکید دارد (آموزش و پرورش سوئد، ۲۰۱۷)</p> <p>- مربیان کلاس پیش‌دبستانی به‌طور مرتب پیشرفت کودکان را ارزیابی می‌کنند، اما هیچ مقررات رسمی در مورد چگونگی انجام این کار وجود ندارد.</p> <p>- باوجودی که عملکرد کودکان در مراکز آموزش پیش‌دبستانی و مهدهای کودک مورد ارزیابی واقع می‌گردد، نمرات و نتایج آزمون‌ها اعلام نمی‌گردد (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، ۲۰۱۵).</p>	<p>سوئد</p>
<p>- ر سوئد، کیفیت پیش‌دبستانی و پیشرفت تحصیلی کودکان به‌طور منظم، مداوم و مستند شده ارزیابی می‌شود.</p>	<p>سوئد</p>

نشتمین کنفرانس ملی
علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

<p>مأم ابعاد توسعه کودک در بعدهای شناختی، عاطفی و روانی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد (تاگوما، ۲۰۱۴).</p> <p>–</p> <p>رزشیابی از کودک به عنوان نقطه شروع آغاز و به مربی، مدیر والدین ختم می‌شود یعنی هرکسی در مرکز پیش از دبستان با کودک سروکار دارد در ارزیابی او نیز مشارکت دارند.</p> <p>–</p> <p>رزشیابی از طریق مشاهده و تماشا کردن، گوش دادن و ارتباط برقرار کردن با کودک نیز انجام می‌شود</p> <p>–</p> <p>ز مقایسه کودکان با یکدیگر پرهیز می‌شود. ارزیابی در یک برهه زمانی خاص اجتناب می‌شود و معمولاً فرآیندی و در طول سال است (تاگوما، ۲۰۱۴)</p> <p>–</p> <p>دف ارزیابی دستیابی به دانش در مورد کیفیت پیش دبستانی است که می‌تواند برای توسعه فعالیت‌ها مورد استفاده قرار گیرد تا اطمینان حاصل شود که هر کودک بهترین فرصت‌ها را برای توسعه و یادگیری فراهم می‌کند (کوربی، ۲۰۱۶).</p> <p>–</p> <p>رتباط بین کارکنان و والدین، در سال دو بار برای بحث در مورد پیشرفت و پیشرفت کودک برگزار می‌شود (دفتر بین‌المللی تعلیم و تربیت یونسکو، ۲۰۱۲).</p>	
<p>– ارزیابی در دوره پیش دبستانی بر اساس میزان اهداف عمومی آموزش و اهداف فردی کودک در برنامه پیش دبستانی امکان پذیر می‌شود و یا در برخی دیگر به دست می‌آید</p> <p>– ارزیابی به طور مداوم در تعامل بین معلم و کودک در دوره کار در مدرسه و روند یادگیری انجام می‌شود. بازخورد در بحث‌های منظم بین معلم و سرپرستان و احتمالاً با کودکان نیز فراهم شده است. تمرکز ارزیابی رشد و یادگیری کودک است، نه صرفاً دستیابی به اهداف (برنامه درسی ملی پیش از دبستان^۱، 2015).</p> <p>– معلمان پیش دبستانی فنلاند با کنار گذاشته شدن معیارهای شبه دانشگاهی و ارزیابی‌های معمول، بر حیاتی‌ترین وجه از آموزش به کودکان یعنی ارتباط با کودک تمرکز کرده‌اند. با این شیوه کارآمد، فنلاندی‌هایی که تعلیمات رسمی خواندن و نوشتن را تا سن ۷ سالگی</p>	<p>فنلاند</p>

<p>آغاز نمی کنند، به موفقیت چشمگیری در این زمینه دست می یابند. آن ها درباره کسب آمادگی خواندن در مقطع پیش دبستانی چنین می گویند: «پایه های اصلی برای آغاز آموزش خواندن و نوشتن به کودکان این است که آن ها را در معرض شنیدن و گوش دادن قرار دهیم... کودکان حرف می زنند و با آن ها حرف زده می شود، افراد در مورد مسائل گوناگون با آن ها گفتگو می کنند. کودکان سؤال می پرسند و جواب می گیرند (کریستاکیس^۱، ۲۰۱۶).</p> <p>- در کشور فنلاند، دو ابزار اصلی برای نظارت بر توسعه کودک عبارتند از: (۱) ارزیابی مستقیم (آزمایش ها کودکان و غربالگری)؛ (2) ابزارهای مشاهده (مقیاس های رتبه بندی و چک لیست ها) (سازمان توسعه و همکاری اقتصادی، ۲۰۱۵).</p> <p>- ارزیابی مستقیم کودکان را در یک نقطه خاص در زمان آزمایش می کند، در حالی که ارزیابی روایت ها و معمولاً ابزارهای مشاهده، به طور مداوم بر رشد کودکان تأثیر می گذارد. در فنلاند، ابزار مشاهده بیشتر استفاده می شود (هایناماکی، ۲۰۱۴).</p>	
<p>- ارزش یابی باید بر اساس محتوای فعالیت مربوط انجام گیرد و نتیجه ی آن به منظور همکاری و هماهنگی بیش تر با اولیای کودکان، به ایشان گزارش شود (راهنمای برنامه درسی پیش از دبستان، ۱۳۹۴).</p> <p>- عدم نظارت کلی بر مراکز پیش دبستانی، توجه بیشتر به کمیت به جای کیفیت، پایین بودن سطح مدرک تحصیلی و غیر مرتبط بودن رشته تحصیلی مربیان و در نتیجه بی توجهی به ارزشیابی (آخش و همکاران، ۱۳۹۶).</p> <p>- تاکید بر حفظ طوطی وار حفظ سوره های قرآنی در مهدکودک های قرآنی، حفظ کردن شعر، قصه</p> <p>- ارزشیابی مقطعی که باعث عدم شناسایی کودکان نیازمند می شود.</p> <p>- محدود بودن ارزشیابی به زمان و مکان خاص.</p> <p>- ارزشیابی طبق برنامه های از قبل تعیین شده وعدم اجازه به کودکان برای انجام فعالیت های جدید (کریم زاده، ۱۳۹۳).</p>	<p>ایران</p>

تفسیر و جمع‌بندی: رویکردهای متنوعی برای ارزشیابی کودکان در دوره پیش از دبستان وجود دارد که از شیوه‌های کاملاً سنتی، مانند آزمون قلم- کاغذی و انواع آزمون‌های کتبی و شفاهی، مستندسازی، مشاهده برای اطمینان از تسلط شاگردان بر مفاهیم و اصطلاحات و مفاهیم تا رویکردهای اصیل و مدرن گسترده است.

هم‌جواری و مقوله‌بندی: در کشورهای پیشرو پرورش مهارت‌ها، توانایی برقراری ارتباط سازنده با همتابان، مربیان و والدین از آیتم‌های مهم در ارزشیابی به شمار می‌روند. حوزه عاطفی، باورها، نگرش‌ها و انگیزش‌ها نیز در زمینه‌های مختلف پیش از دبستان نقش خیلی مهمی بر عهده‌دارند. از طرفی خودارزیابی و ارزشیابی از سوی همسالان، از طرف کشورهای پیشرو مورد تأکید هستند.

مقایسه و تطبیق: آن چیزی که در عمل و نحوه ارزشیابی مراکز مهدکودک و پیش از دبستان ایران که متولی‌های مختلفی دارند مشاهده می‌شود نشان دهنده فاصله زیاد از منظر کمی و کیفی بین کشور ایران و کشورهای سوئد و فنلاند است. به گونه‌ای که در کشورهای پیشرفته ارزیابی محدود به یک مربی خاص و حتی منحصر به مرکز پیش از دبستان و متصدیان آن نیست؛ کادر پیش از دبستان، والدین، مدیر در ارزشیابی نقش دارند. خودارزیابی و ارزشیابی توسط همسالان، به‌ویژه در حوزه عاطفی و انگیزش و ارزش‌گذاری، بخش عمده‌ای از ارزشیابی در کشورهای پیشرو را پوشش می‌دهد؛ لیکن این امر در ارزشیابی در ایران مغفول مانده است. همچنین در این دو کشور در کنار فعالیت و پروژه‌های انفرادی، پروژه‌های گروهی نیز مورد تأکید هستند و دانش‌آموزان به لحاظ میزان مشارکت خود در گروه، هماهنگی با گروه، علاقه‌مندی به کار تیمی، مسئولیت‌پذیری و به اشتراک گذاشتن ایده‌های جدید و هم‌افزایی مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند.

بحث و نتیجه‌گیری

آموزش و پرورش فرآیندی است که طی آن چگونه دانستن، چگونه انجام دادن، و چگونه شدن در شاگردان ایجاد می‌شود. در این میان آموزش دوره کودکی و به‌ویژه پیش از دبستان از اهمیت زیادی برخوردار است. دوره کودکی پایه و اساس آموزش‌های بعدی است. به‌طور کلی شناخت ویژگی‌ها، توانایی‌ها و استعدادها شاگردان و هدایت آن‌ها از اساسی‌ترین وظایف این دوره محسوب می‌شود، برای انجام این مهم توجه به یک نظام صحیح ارزشیابی لازم و ضروری است. ارزشیابی بازده‌های یادگیری شاگردان و پیشرفت تحصیلی آنان به نمره دهی و صدور گواهی خلاصه نمی‌شود بلکه هدف اصلی آن توسعه کودک و رفع نواقص یادگیری آن است (سیف، ۱۳۹۴). از این رو هدف از پژوهش حاضر بررسی تطبیقی شیوه ارزشیابی در دوره پیش از دبستان در کشورهای سوئد، فنلاند و ایران بوده است، با توجه تحلیل و مقایسه نظام ارزشیابی این کشورها می‌توان چنین نتیجه گرفت که کشورهای مورد مطالعه در این پژوهش، دارای شباهت‌هایی چون: ارزیابی بر اساس اهداف از پیش تعیین‌شده، عدم صدور مدرک و نمره دهی به شاگردان، استفاده از ارزشیابی مداوم و همچنین مشاهده کار کودک هستند. از طرفی این کشورها تفاوت‌های در شیوه ارزشیابی باهم دارند از جمله اینکه در کشور سوئد و فنلاند ادارات مرکزی و محلی مثل شهرداری‌ها به‌صورت منظم و مداوم بر مراکز پیش از دبستان، مربیان و شاگردان نظارت کافی دارند و این امر در ایران به دلیل چند متولی بود دوره پیش از دبستان کم‌رنگ هست. همچنین در کشور فنلاند هیچ اجباری در مورد سواد نوشتن، خواندن، حساب کردن و حفظ کردن وجود ندارد اما در بعضی از مراکز ایران به حفظ کردن و گاهی خواندن و نوشتن توجه ویژه می‌شود. در کشورهای سوئد و فنلاند کودکان باهم مقایسه نمی‌شوند، رشد کودکی در همه ابعاد شناختی، عاطفی و روانی و حرکتی مورد توجه هست و وظیفه مربی ایجاد اعتماد به نفس و پرورش روحیه در شاگردان است ولی در ایران گاهی بیشترین تمرکز بر مهارت‌های شناختی و حافظ محور است.

به‌منظور اندازه‌گیری و سنجش دقیق‌تر میزان یادگیری در هر سه حوزه شناختی، عاطفی و روانی- حرکتی، ابزارهایی از سوی کشورهای پیشرو تدوین شده است ابزارهای مشابهی نیز به‌منظور ارزیابی کیفیت آموزش مربیان و ارائه برنامه‌دستی مناسب برای دوره پیش‌دبستانی از سوی مراکز دولتی تدوین شده است. این ابزارها، در حال حاضر، در سوئد و فنلاند کاربرد دارد ولی در کشور ایران به‌ندرت مشاهده

می‌شود. در بعضی از برنامه‌های پیش از دبستان ایران ارزشیابی برای پیشرفت تحصیلی کودکان به صورت سلیقه‌ای و پراکنده صورت می‌گیرد و امکان بازبینی و بازخورد نتایج برنامه وجود ندارد.

در تبیین این یافته‌ها استفاده مختلف کشورهای مذکور از انواع ارزشیابی (جمع‌آوری اطلاعات، مشاهده، چک‌لیست‌ها، مستند کردن) با پژوهش‌های عباسی (۱۳۸۲)، کیانی (۱۳۸۸)، همسویی داشته است. همچنین توجه به نظام ارزشیابی در هر سه کشور به‌ویژه سوئد، فنلاند و اقدامات انجام‌شده در این زمینه به اهمیت این امر اشاره دارد که این مهم در پژوهش‌های ولف (۲۰۰۰) و فرندلی و همکاران (۲۰۱۲) و یونسکو (۲۰۱۴) نیز مورد توجه قرار داشت. در کشورهای پیشرو در زمینه پیش از دبستان، هدف از ارزشیابی، ارتقاء یا تخصیص نمره نیست؛ بلکه هدف اصلی یادگیری و تسلط بر مهارت‌ها و شایستگی‌هاست. ارزشیابی مستمر و ثبت و ضبط فرایند پیشرفت کار و مراحل آن مورد تأکید است؛ زیرا ارزشیابی ماهیتاً یک فرآیند رشد گراست. این امر در کشور ایران نیز با ارزشیابی از طریق کارپوشه مشاهده می‌شود، لیکن در کشورهای پیشرو، کارپوشه الکترونیک به‌منظور ثبت دقیق‌تر اطلاعات و ارائه بازخورد آنی مورد تأکید است. بنابراین با توجه به نتایج این پژوهش و اختلاف زیاد بین نظام ارزشیابی دو کشور سوئد و فنلاند با ایران چه به لحاظ کیفی و چه به لحاظ کمی توجه به دوره پیش از دبستان و عنصر مهم ارزشیابی ضروری است و پیشنهاد می‌شود که کلیه برنامه‌ها و فعالیت‌های پیش از دبستان در ابعاد مختلف و نیز سنجش و ارزیابی این برنامه‌ها به‌صورت عملی، کاربردی، عینی و فرایندی و تلفیقی صورت پذیرد تا زمینه احراز شایستگی‌ها و تجلی هویت حرفه‌ای کودکان شکوفا گردد.

منابع فارسی

- آخش، سلمان (۱۳۹۶). آسیب‌شناسی برنامه درسی دوره پیش از دبستان، فصلنامه مطالعات دبستان و پیش از دبستان. دوره یکم، شماره ۴.
- سیف، علی‌اکبر (۱۳۹۴). اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی، ویرایش هفتم، نشر دوران.
- شریفی، حسن پاشا (۱۳۹۱). یادداشت سردبیر ویژه‌نامه ارزشیابی تحصیلی، فصلنامه تعلیم و تربیت شماره ۷۰-۶۹.
- عباسی، عبدالله (۱۳۸۲). طراحی الگوی برنامه درسی بهینه برای دوره کودکان، نقد و بررسی وضعیت این دوره در مقایسه با آن الگو، رساله دکتری، برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه تربیت مدرس.
- فلیک، اووه (۱۳۹۲). درآمدی بر تحقیق کیفی، مترجم: هادی جلیلی، تهران: نشر نی.

نشتمین کنفرانس ملی علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

- کاظمی، سارا (۱۳۹۰). مطالعه تطبیقی نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در مقطع ابتدایی و راهنمایی کشورهای ایران، آلمان، انگلستان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
- کریم زاده، عنایت (۱۳۹۳). آسیب شناسی برنامه های مراکز پیش دبستانی استان کهگیلویه و بویراحمد. تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه خوارزمی.
- کیانی، مهتاب (۱۳۸۸). بررسی تطبیقی روش های یاددهی یادگیری و شیوه های ارزشیابی از پیشرفت کودک بر اساس برنامه ریزی چندبعدی و روش واحد کار در پیش از دبستان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
- گودرزی، مرجان (۱۳۸۹). رشد آموزش دبستانی؛ مجله سنجش و ارزشیابی در دوره پیش از دبستانی تهران، شماره ۴، دوره اول.
- مفیدی، فرخنده. (۱۳۹۳). مبانی آموزش و پرورش در دوره پیش از دبستان. تهران: سمت.

References

- Education in Finland(2016). Statistics Finland 2016, Education at a Glance 2016, City of Helsinki media bank.
- Friendly, M; Doherty, G & Beach, j,(۲۰۱۲). *Quality by design: What do we know about quality in early learning and child care, and what do we think?* A literature review.
- Finnish National Board of Education(2015), National Core Curriculum for Pre-primary Education.(1-54).
- Heinämäki,L(2014). Early Childhood Education in Finland ,National Research and Development Centre for Welfare and Health. www.freiheit.org.
- Korpi,B(2016). THE POLITICS OF Preschool – intentions and decisions underlying the emergence and growth of the Swedish preschool. The Ministry of Education and Research, Brian R. Turne, Fourth edition,16:4,(1-90).
- Krogh,sl,slentz.k.(2011). *Early childhood education yesterday.tomorrow.published the uk*,Cambridge university.
- OECD (2011). *Review of Evaluation and Assessment in Education: Sweden*. France: Paris.
- OECD (2015), *Starting Strong IV: Monitoring Quality in Early Childhood Education and Care*, OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264233515-en>.
- Roskos,k,tabor,p.o.Lenlart,L.A.(2009).*oral Language and early literacy inpreschool*.talking Reading and Writing internaital Reading Association.
- Taguma,M(2014). Quality Matters in Early Childhood Education and Care: FINLAND. www.oecd.org/publishing/corrigenda.
- UNESCO-IBE (2012). *World Data on Education: Sweden (7th Edition)*. International Bureau of Education: Geneva.
- UNESCO (۲۰۱۴). *Aspects of quality in early child hood education*. F Florence Italy Working Group.
- Wolf, B,(2000). *Child care Quality : Does It Matter and Does it need to be Improved?* Wisconsin: University of Madison.